

Koroško Koroščem

Št. 23.

Celovec, dne 10. aprila 1920.

Št. 23.

Rekvizicije živil.

Jugoslovanski listi razširjajo lažnjive vesti, da se vršijo na Koroškem v glasovalni coni B rekvizicije in sicer s pomočjo vojaštva. „Slovenski Narod“ iz dne 27. marca t. l. poroča, da je avstrijska vlada obvestila ljubljansko vlado o takih rekvizicijah. Prebivalstvo na meji v Jugoslaviji se naj ne vzemirja, ko bi se morebiti rabilo tudi orožje. „Korošec“ piše v svoji številki 23. od dne 23. marca t. l. enako. Poprašali smo tako pri vladah Koroške in Štajerske in reklo se je nam, ne štajerska vlada v Gradcu in ne naša koroška v Št. Vidu nista dale poročila jugoslovanski vladi, katero bi bilo tej pisariji le podobno. Niti v coni B niti v drugi Koroški ni rekvizicij in celo s pomočjo vojaštva. V coni B so kmeti svoj kontingent žita brez težav oddali že do konca oktobra. Da bi se rabila sila — ki je samo v blaženi Jugoslaviji doma —, pa nikoli ni bilo govora. Vsa poročila jugoslovanskih listov so nizkotna laž, je napak zvižanje resnice. Zakaj to vse, vemo vsi! Slabo je Jugoslovanom, ko mislijo na sodni dan ljudskega glasovanja. In slaba mora biti reč, za katero morajo ti siromaki tako debelo in kosmato lagati. Da bi se zvižali kakor kače, pomagalo jim ne bo nič, Korošci niso tako neumni, da bi meni nič tebi nič požirali jugoslovanske neumne laži, katere so že tako debele, da jih kar hitro ušvataš. Do cela nesramno pa je, ko pišejo jugoslovanski listi, da se na Štajerskem s silo rekvirirajo živila, da so se žandarji in kmeti celo borili in da je 50 mrtvih. Resnica je, da tudi na Štajerskem ni bilo silnih rekvizicij, tako tudi ni bilo mogoče streljanje med kmeti in žandarji. Je ja res! Prav dobro se ujema ta nesramna vest z enako nesramnim poročilom „Korošca“ (5. marca), da se vidijo v Celovcu vojaške patrole, ki vodijo ugledne Celovčane k sodniji, ker ne skrivajo, da bodo glasovali za Jugoslavijo. Patrole pobirajo v javnih lokalih gostom denar. Pusté jim le toliko, da morejo še dva ali tri dni živeti. O, moder naš Kljukec — lažnik, ljudi, katere tako srčno obmiluješ, so bili verižniki! Teh je pa tudi v zlati Jugoslaviji dovolj, kajti vsi listi jamrajo srce predirajoč o tej kugi. Ti sam vzdihuješ iz globčin tvojega nesramnega srca: „Tudi pri nas bi bile dobre in potrebne take kazni“, kakor jih imajo na Češkem: za „verižnike, navijalce cen in podobno človeško golazen telesno kazen, za verižnike z živeli pa kar smrtno kazen“. Zakaj in odkar bi bilo treba takih kazni v zlati tvoji Jugoslaviji, ljubi naš Kljukec? Na eni strani kar kapa od tebe od samega butra in masla in špeha in ovenčan s klobasami se kažeš ljudem, na drugi strani pa jamraš zaradi navijalcev cen in verižnikov?! Ko imaš vendar vsega dovolj in vse tako dobrkup! Zlato tvoje zlate Jugoslavije se je pač malo preveč odrlo, dan na dan bolj in več, da jo imenujejo kranjski listi lačno, raztrgano, boso, bedno in izmozgano, kaj?

Da pridemo zopet na našo prvo stvar! Kako se godi kmetom na Kranjskem? V „Domoljubu“ (številka 9. t. l.) tožijo in stokajo:

„Neznosne razmere.“

„Par kmetov iz šentvidske župnije na Dolenjskem je prodalo sedem volov znanemu trgovcu v Zatičini. Ko jih pripeljejo na določeni dan, jih par žandarjev kratkomalo zapleni. Ni pomagalo nobeno ugovarjanje. Oddati so morali vole. Žandarji so se izgovarjali, da so posestniki prodali čez maksimalno ceno. Vole je dal okrajni glavar v Ličiji prodati, seveda pod ceno. Može so bili vsi obsojeni na denar, nekateri tudi na zapor.“

„Zakaj se je zgodila kmetom ta neznosna krivica? Če v Ljubljani mesarji prodajajo po 22 K meso, ali bi ne bil vsak kmet naravnost trčen, da bi prodajal živino po maksimalni ceni? Ali je mar maksimalna cena zato nastavljena, da bodo mesarji na račun kmeta bogateli? Če je vlada mesarjem dovolila, da smejo po 22 K meso prodajati, je s tem tudi rekla, da odpravlja vse maksimalne cene. Tako neumni kmetje vendar nismo, da bi ne videli razlike med prodajno ceno 10 K in ceno za meso 22 K. Ali je okrajni glavar zato, da dela kmetom skrbi, stroške, pota, sitnosti, mesarjem pa nabavlja z uradno pomočjo po ceni živino? Ali smo kmetje brezpravni?“

Koroški kmeti si bodo posebno te zadnje besede dobro zapomnili!

Koroško — Šlezviško.

Veselja vriska „Korošec“ na prvem mestu ene svojih cunj zaradi izida glasovanja v severni glasovalni coni na Šlezviškem. Skušal je neko enakost razmer pri nas na Koroškem in Šlezviškem Koroščem na nos natvezati. Prav modro pa je zatajil „Korošec“, kako se je vrsilo glasovanje dalje.

Kar smo si Korošci le težavno priborili, je bilo za Šlezviško z mirovno pogodbo zapovedano: ljudsko glasovanje v dveh conah. Kakor so Jugoslovani za Koroško vse pogoje in vsa določila tako zvilili, kakor se je jim dobro zdelo, tako so si tudi Danci vse zase, dali prirezati s svojimi prijatelji v Parizu. Na Šlezviškem je glasovala severna cona po ozemljih (okrajih). Izid glasovanja cele cone je določilo, kam bo pripadla cela cona, tako da so občine ne deželi mesta in trge preglasovale. Za južno cono z mestom Flensburg je pa glasovanje po občinah določeno, tako da je tudi najmanjša večina Danccev v vsaki posamezni občini bila Dancem v prid.

Glasovanje severne šlezviške cone je bilo tako, kakor si ga noben človek ne na Nemškem in ne v inozemstvu ni drugače pričakoval. Okraji Sonderburg in Tondern sta glasovala za Nemško, celo glasovanje pa je izšlo z veliko večino za Dansko. Vzroki za tak izid so jasni. 56 let je, ko so odtrgali deželo od Danskega. Vselej pa je ostalo mesto Kopenhagen — glavno mesto Danskega — kulturno središče za Dance severnega Šlezviškega. Meja med nemško državo in Danskem je bila na ravnini brez potoka, brez reke, ki bi stavila mejo, še manj pa je gor. Gospodarsko pa si je moglo prebivalstvo s pridruženjem k Danskem svoj stan le poboljšati, kajti ta država zaradi vojne ničesar ni trpela, nasprotno obogatela je. Torej Danskemu ni treba vojna bremena in danski agitatorji so si prav dobro pri svojem delovanju izkoristili notranje boje in gospodarske težave nemške države. Ko bi bila gospodarska korist prebivalstvu Šlezviškega vse, bi se obe cone morale za Dansko izreči, kar pa ni bilo. Da so Danci tudi s špehom in denarjem delovali, je samoumevno za nas, ki vidimo takorekoč vsak dan isto v coni A, v kateri mora tudi denar in špeh podpirati jugoslovansko reč. Na severnem Šlezviškem imenujejo Dance „Speck“ ali „Kronendänen“. Z ozirom na to, da se zamenja jugoslovanska krona v dinarje, bi morali Korošci onim, ki bi bile res tako slepi in gluhi in glasovali za „izmozgano“ Jugoslavijo, reči: „Dinarski Jugoslovani!“ Komu je ljubo to lepo ime?

Danci niso bili pričakovali, da bo toliko glasov še v severni coni, jezili so se hudo. S še večjo močjo je zdaj delovala danska agitacija za glasovanje južne cone. In nade polni so bili Danci. Izid drugega glasovanja pa je uničil vse njih nade:

Okoli 85 % prebivalcev se je izreklo za Nemško in zavrnilo danske gospodarske obljube. To je Dansko tako potrla, da je povzročilo poročilo o izidu glasovanja v Kopenhagen hudo politično krizo. Prenapetneži so dolžili kralja in njegove ministre, da niso dovolj agitirali. Kralj je na to odpustil ministre socialdemokrate. Ti pa grozijo zdaj s revolucijo in vpijejo po republiki. Posledice teh notranjih nemirov se zdaj še ne dajo pregledati. Danci se bojijo, ker je nemški Flensburg tako blizu državne meje in zahtevajo, da se odvzame nemškemu sosеду. Vse to pa dejstvo ne bo predrugačilo, da bo ostal Flensburg nemški, kakor je glasoval.

Ko tudi samo na severno cono Šlezviškega mislimo, kdo bi razmere tam z našimi tukaj na Koroškem mogel primerjati?!

Kdo je n. pr. odtrgal in kdaj koroške Slovence od njih prave države? Ni postavil Bog sam — kakor je rekla stara babica nekim kranjskim hujskačem — strmine Karavank proti jugu kot mejo? Je bilo do sedaj Ljubljana ali Maribor ali Zagreb ali celo Belgrad nam gospodarsko in kulturno središče? Kam je prodajal naš kmet svoje izdelke, kje je kupoval, kar je potreboval, kam so hodili njegovi sinovi, kam njegove hčerke v višje šole? Ne v Celovcu in Beljaku? Na vseh straneh obdajajo Koroško visoke, neprehodne gore in strmine. Le redki so prihodi, ki peljajo izven dežele. Ravno proti jugu se spenjajo v višave skalovite Karavanke. Že iz rimskih časov so bile skoz dva taužend let nepretrgoma meja najrazličnejših dežel. Koroška je torej gledé lege, podnebja, prometnih in gospodarskih razmer po naravi enotna in tvori že taužend let eno samo upravno enoto, katero dozdej še noben ni skušal raztrgati, neumno bi bilo, ker nenaravno. Eno samo glavno vodovje pretaka deželo: Drava in v ta žleb se stekajo skoro vsa vodovja. Vsi dotoki Drave, vse doline, iz starih časov tudi še vse prometne proge pa težijo proti jedru dežele, proti celovškemu ozemlju, kjer so torej nastale dve središči duševnega in gospodarskega življenja: Celovec in Beljak. Odcepitev od teh dveh mest bi za cono A pomenila popolni propad, ker se ta cona ne da priklopiti sosednim deželam, od katerih je ločena po visokih gorah. Razcepitev Koroške bi torej raztrgala od narave podano ojstro zamejeno geografično in gospodarsko, prometno in naravno upravno enoto, ustvarila torej dvoje ločene pokrajine, od katerih bi obe trpele. Prej ali slej bi dobili ti deli nagon do nove združitve. Vedni prepiri in boji bi bili posledica razcepitve Koroške. To ribanje bi tako dolgo trajalo, dokler se drug na drugega navezani deli ne bi združili. Ne samo nemško, ampak tudi pretežna večina slovenskega prebivalstva na Koroškem se je nešteto krat v neštetilnih izjavah izrekla za obstoj nedeljene enotne Koroške in ta zahteva je popolnoma v zmislu gesla vseh Korošcev:

Koroško Korošcem!

Neumno je torej, primerjati razmere severnega šlezviškega dela s Koroško primerjati. Šlezviško se je odtrgalo pred 50 leti od matere dežele, zdaj pa hoče ljubljanska advokatska gospoda raztrgati našo domovino. Nenaravna, brezvestna in nespametna bi bila razcepitev Koroške v dva dela, katera bi potem vedno zopet vkup silila, ker slišita vkup že po Božji volji, ki je ustvaril deželo našo tako, kakor je in ne tako, kakor so se lagali Jugoslovani v Parizu, da so Karavanke pri St. Vidu. Ko bi se raztrgana dela zopet hotela združiti, potem bi še le človek mogel primerjati to s Šlezviškom. Zakaj pa pustiti domovino raztrgati, zakaj hoditi hudo pot bridkega kesanja, zakaj trpeti jugoslovansko kazen za krivdo, oddajo glasu za Jugoslavijo, ko te pelje pot zopet nazaj v naročje tvoje domovine?!

Izid šlezviškega glasovanja je nam Korošcem le radostna gotovost, da bo ljudsko glasovanje na Koroškem le v zmislu nerazdeljive domovine. SHS ni stara, prava država kakor je Dansko, ampak še le poiskus države, v kateri je vse pomešano in katero drži le srbski bajonet, srbska sablja vkup — država z hudim denarnim vprašanjem in deloma najbolj zaostalimi prebivalci cele Evrope, notranji boji, vojske na zunaj jo čakajo. Danci severnega Šlezviškega so se na novo združili s svojo materno deželo in tudi gospodarsko je jim to le v prid in korist. Mi Korošci bi pa gospodarsko ničesar ne dobili, ko bi se izrekli za SHS, druge strani bi sami, zapeljani od jugoslovanskih širokoustnežev, raztrgali svete vezi, naravne pogoje naše domače zemlje, zaprta bi bila za cono A mesta Celovec in Beljak, prišli bi pod jarem srbske vojaščine in nikoli

bi nam ne cvetelo več po teh hudih časih dolge vojske blagostanje in mirno razvijanje pri mirnem, pridnem delu.

Zdrava pamet Korošcev bo tudi sedaj pravo zadela. Bali so se Jugoslovani ljudskega glasovanja in torej protestirali, da se na Koroškem uvede pravica samodoločbe. Ko je bila pri nas ameriška komisija, so pisali jugoslovanski časopisi, da koroško ljudstvo še ni tako modro, da bi moglo samo odločiti. Pri ljudskem glasovanju Korošci ne bodo pozabili na to zapostavljanje, to žalitev!

Nehala je jugoslovanska hujskarija v svojem studnem delu, da bi omahovali Korošci v njih domovini zvestem mišljenju. Poglavitno delajo kakor Danci s špehom in kronami ali zdaj z dinarji. Premagani, potolčeni so bili Danci v kljub špeha in kron. Kaj pa bodo dali v primeri k bogatim Dancem Srbi?

Do ljudskega glasovanja bo frdamano malo „špeh-Srbov“ ali „kronskih Jugoslovanov“ na Koroškem.

Kar je Bog združil, to naj človek ne raztrga!

Ženskam volilno pravico!

Malo sramežljivo piše „Korošec“ v štev. 16., da zahteva v Jugoslaviji dr. Korošec volilno pravico tudi za ženske. Prav dobro vé, da je ne bodo dobili. Malo potolažiti jih mora pa vendar, da oslabi razloček njegove blažene Jugoslavije k Avstriji, v kateri imajo ženske enako volilno pravico kakor možje. Na drugem mestu pa piše: Kdaj se bodo naše ženske tukaj na Koroškem tako spametovale, da se bo tudi njim mogla dati volilna pravica? Prav lepo to, ljubi „Korošec“! Mlade frajlice z 8 razredi meščanske šole, še čisto neizkušene, in frajle po uradih in bankah, ki ne znajo nič drugega, kakor z gospodi koketirat, te so seveda modre dovolj, da dobo volilno pravico. Ali se nihče ne spominja, koliko so žene trpele med vojsko, ki je pobrala možje in fantje v strašni žetvi, koliko solz je teklo, koliko trpljenja so prenašale in bile vendar močne in modre dovolj, da so vzgojile otroke, da so obvarovale propada posestev in ljudstva lakote?! Plačilo za nje bi bilo zdaj tako preziranje in nezaupanje? So res to zaslužile? Kakšne zasluge imajo frajlice, medtem ko so prave ženske boleli žulji na izdelanih rokah? In kolikokrat je tako, kakor se je zgodilo enkrat v Celovcu v nekem uradu: Prišel je kmet s svojo kmetico. Barali so ga, kaj želi. Na kratko pa in do cela odkritosrčno je rekel, praskajoč se za ušesom: „Le njo pobarejte, jaz ne vem kaj, hlače ima ona!“ V takih slučajih je ženska celo močnejši in modrejši kot je mož. Ta ima volilno pravico, žena ne, zato pa mlade frajlice, katerih največja modrost je, prav lepo s obračati, pobarvati gsiht in naštrihati obrve. Na Kranjskem vpijejo ženske: „Vse zahteva svoje pravice, marsikateri več, kot mu je. Edino me ženske smo ostale zapuščene in brez pravic. In v Belgradu so sedeli na ministrskih stolčkih možje, ki so mislili, da je že cel svet njihov, in razsipali denar, ki smo ga kmetske žene med vojsko z žuljavami rokami prislužile. Zato pa žene na delo za naše pravice!“ Tako stoji reč. „Korošec“ se pa nič ne sramuje, da odreka ženskam enako pravice, preneumne so mu še! Kako dolgo še to predrzno in nesramno prevzemanje čez Korošce in ti tuji Jugoslovani bodo sfrkali s „Korošcem“ vred iz dežele! Prav pridno bodo pri tem Bogu dopadljivem delu pomagale vse prave Korošice, da se otresejo tudi one jugoslovanskega nasilstva in z možem vred dobijo pravice in svobodo na Avstrijskem.

Dolg Jugoslavije.

V belgrajski „Politiki“ čitamo sledeče zanimive številke: „Viseči dolg države SHS znaša:

1. 6 % boni v kronah 239.000.000 K;
 2. 6 % boni v dinarjih 28.000.000 K;
 3. Posojilo pri Avstro-ogrski banki 300.000.000 K;
 4. Utrganih 20 % pri kolkovanju, ki so že porabljeni, 600.000.000 K;
 5. Nepokrit dolg pri Narodni banki 988.000.000 K;
- Skupaj jugoslovanski viseči dolg K 2.155.000.000.

Stalni dolgovi:

1. Predvojni dolg Srbije 900 milijonov frankov, po današnjem kurzu frank po 10 K je 9.000.000.000;

2. Vojni dolg Srbije 2 milijardi frankov, to je 20.000.000.000 K;
3. Ameriško posojilo Srbiji 20 mil. dolarjev po 150 K je 3.000.000.000 K;
4. Ameriško posojilo državi SHS 55 mil. dolarjev je 8.250.000.000 K;
5. Franc. angl. posojilo državi SHS 50 mil. frankov je 500.000.000 K;
6. Franc. angl. posojilo državi SHS 56 mil. frankov je 560.000.000 K;

Skupaj stalni dolgovi Jugoslavije K 41.250.000.000.

Skupaj z visečimi 43.405.000.000 K.

K tem dolgovom moramo še prišteti odkupnino za osvoboditev (po poročilu dr. Hacin-a 200 mil. frankov v zlatu ali 8 milijard dinarjev, to je v razmerju 4:1 K 32.000.000.000!), del predvojnih avstro-ogrskih dolgov (dr. Hacin: okoli 3.000.000.000 K!), odkupnino domen in še kaj podobnega jim bodo naprtili „zavezniki“ v Parizu (na novo okoli 3.000.000.000 K); to pa še ni vse! Bankovcev je med ljudi 8.000.000.000 K, katere nikakor niso krite z drugim denarjem (zlato in srebro), rente za invalide itd.

Kdor je tako zagrizen in zabit Jugoslovan, da bi tega ne verjel, naj vzame ljubljanski list „Slovenec“ od dne 19. marca t. l. v svoje jugoslovanske roke in pogleda na stran 3.

Litanija gre pa še dalje. „Jugoslavija“ od dne 28. marca poroča iz Belgrada, „da se je izdelalo novih bankovcev v Parizu za 2 milijardi 9 milijonov dinarjev, v Zagrebu za 191.638.500 dinarjev in v Pragi za 440 milijonov dinarjev, torej skupno za 2.640.638.500 dinarjev („Jugoslavija“ piše 2.646.658.000. Ali je skupna svota napačna ali pa prejšnja njena številka), to je 10.562.554.000 K.

Dozdaj znaša torej vse skupaj dolg Jugoslavije 99.967.554.000 K torej približno

100.000.000.000 K!

In „Jugoslavija“ pravi pomembno:

„Kako visoka bo končna svota, to sam Bog ve!“

Vkljub tega pa lajajo jugoslovanski agitatorji po zasedeni Koroški o bedni Avstriji, s krepkim grlom vpijejo: „Zlata Jugoslavija, bogata Jugoslavija!“ Ja, bogata je dolgov! Naše mnenje je: ni čuda, da so po vseh deželah svetá dolgovi tako strašno poskočili; moralo je po hudi svetovni vojski tako priti. Čudno bi le bilo, ko bi bilo drugače. Nesramno pa je, drugega psovati in črez njega zmerjati, ko sam nisi boljši, nesramno, ne samo tajiti, ne, nasprotno, Korošcem predstavljati Jugoslavijo zlato in bogato, ko v resnici sama ne vé več kam in kaj. V jugoslovanskem listu „Republika“ se najde slika sedanje vlade v Belgradu. Vzamemo samo enega ministra, kateri to stvar zadene: „Velizar (finančni minister), je govoril o financah tako, da je vsak dobil utisk, da

smo že bankerotni!“

Ministru, ki mora vendar vedeti, kako stoji država, je Jugoslavija bankerotna, za jugoslovanske hujskače pri nas na Koroškem pa je zlata in bogata! Korošci ja vendar niso otroci v povojčkih, da bi ne čutili nesramno debelo laž! Kakor kača se vije „Korošec“ krivo svojo pot. Ne čudimo se, da na tej poti sramežljivosti še nikoli ni srečal. Tako piše še 23. marca t. l.: „Le to Celovčane jezi, da jim slovenski Korošci fige kažemo, ko nas vabijo, da bi tudi mi pomagali plačevati dolg.“ Vprašamo se resno: Kdo bo v Jugoslaviji plačeval dolg in kdo v Avstriji? V Jugoslaviji je morebiti okoli 90 % kmetov. Ti so tako večina, ki mora plačevati visoke štajre, da se morejo le obresti dolgov poplačati. Na to ja tako ni misliti, da bi poplačali dolgove same ali pa le na ta način, da vzamejo še enkrat ali dvakrat li trikrat ljudjem denar kakor dozdaž že dvakrat in potem najdejo za ta rop lepo besedo: notranje posojilo. Ja, samo malo silno je to posojilo! In da bo

oddaja premoženja,

s katero jugoslovanski zapeljivci nas strašijo, da bo prišla v Avstriji, prišla tudi v Jugoslaviji, se vsak po ljubljanskih listih more prepričati. Da bo ta oddaja izdatna, nam pravijo majhne besedice gori: Jugoslavija je bankerotna! Kdo bo potem plačeval visoke davke, kdo plačeval oddajo premoženja, ko je večina prebivalstva kmetijski stan? Ja, kmet! Nasprotno pa ima Avstrija veliko industrijo, ki bo zopet na novo razeveltela, ko se uredi le sedanji težavni čas, pod katerem trpi skoro cel svet. Torej bodo v Avstriji posebno kmeti in delavci pri-

merno majhne davke plačevali, kajti največji plačevalci bodo železnice, rudniki in fabrike, kakšnih pa Jugoslavija skoro nima. Kaj je torej jugoslovansko lajanje o dolgovih Avstrije? Nič drugega kakor kačje zapeljevanje „neumnih“ Korošcev, kakor nas imenujejo Kranjci. Denar hočeje naš, drugega ne! Nasprotje tega je res, kar žlobudra ljubi „Korošec“: Jugoslovani vabijo na vse načine, s špehom in denarjem, s prilizovanjem in s silo, nas Korošce, plačevati bankerotni Jugoslaviji njene dolgove.

Star pregovor pravi: „Pometaj prve pred tvojih durah!“ Mislimo, da bodo Jugoslovani, če bodo res začeli pometati pred svojih durah, potrebovali precej metl!

Kako se pogovarjata Jozej Klepec in Miha Svoboda pri svojih sestankih na demarkacijski črti.

„Bog te primi,“ nagovori Miha Jozeja.

„Tudi tkaj!“ pravi ta in mu da roko. „Zakaj pa nisi prišel domov kakor drugi, ki so se zdaj enkrat vrnili? Ti to je bilo veselje, ko so prišli možje in fantje nazaj iz cone B, to veselje žen, nevest in otrok! In ravno pred Veliko nočje. Še enkrat tako lepi so bili prazniki vsem, ki so zopet združeni. Tebe je tudi pričakovala žena, pričakovali so te otroci, atija pa ni bilo! Zalostni so bili prazniki za tvojo familio.“

„Ja, prve,“ odgovori Miha, „sem hotel iti domov. Vem, da so me teško pričakovali, rada ima me žena, radi imajo me ljubi moji otroci. Potem sem si pa mislil: Eh, vendar ne! Vsi bi me gledali kakor stoji vol pred novah durah, ali dro nisem izgledovan, ali držijo še hlače na meni itd. Kar bi bila cela ves polna: „No, izgledovan ja ni. Ali zdaj na Veliko noč je pa vendar koj prišel domov, da se najé mesa in šarteljnov. Ti siroteji Avstrijci. Zdaž je pa Jugoslavija dobra na praznike! Ni tako?“

„Ja, imač prav,“ odvrne Jozej. „Tvoja žena mi je res tožila, da so jo „ljubi sosedí“ že s takimi zbadljivimi besedami žalili, da je končno sama rekla: Rada bi ga že imela doma; če pride pa pozneje, bi bil to le prava antvort za te malo-pridneže.“

„No, vidiš, Jozej!“ Miha na to. „Reči moji ljubi ženi, da naj ni žalostna, pridem v kratkem. Povej ji, da so me njene besede le veselile. Potem bova sama z otroci naredila praznike. Dopade se mi le to, da so res govorili ljudi, Jugoslavija mi je na praznike dobra. Kdo bo mi kaj dal? Kdo? Mesa imam sam, moke in masti tudi. Trud moje familije je v vsemu, moč moje zemlje! Kaj mi da Jugoslavija? Ne potrebujem je. In cona A še ni jugoslovanska in tudi nikoli ne bo. Kje je potem ta Jugoslavija? te baram, Jozej!“

„Oh, ne jezi se,“ pomiri Jozej.

„Eh, saj je res!“ pravi Miha. „Tako neumno marnjanje. Jugoslavija je še dalč in bo daleč ostala. Naj se le ne tako obrajšta, ta sirota, sama nima več kaj jesti!“

„Ja, Miha, da ne pozabim! Fajmošter tako nekaj čutijo, da ne vpijem več: Živela Jugoslavija! in mi prinašajo zdaž vselej slovenske liste, v katerih je kaj o Avstriji brati. Lih zadnji čas sem bral, kako neke ceitinje Avstrijo pomilujejo na Veliko noč, da ne bo vedla reva kaj gristi. Kakšni so pa tvoji prazniki bli?“ vpraša Jozej.

Miha odgovori: „Seveda bi si sam naredil boljše praznike, ko bi bil doma, ko imam sam vsega. Pa vendar sem imel meso, klobaso, imel šartelj in potice. Tako strašno še dolgo ni v nezasedeni. Koroški in ne bo, kakor pravijo lažnjivi jugoslovanski listi. Pa veš kaj? Prinesel sem ti ljubljanski list „Jugoslavija“, številka 77., da vidiš sam in drugim poveš, da zlati

Jugoslaviji nič ne gre boljši kot Avstriji, pa že prav nič! Pogledj tukaj!

„Pomanjkanje mesa. Naval na stojnice.

„Na Vodnikovem trgu se je včeraj občutilo veliko pomanjkanje mesa. Na nekatere stojnice, kjer so prodajali teletje meso, je bil pravi naval: žene so se za vsako deko borile kot v največjem boju. Pri prosti stojnici „Vnovčevalnice za živino“, kjer so prodajali goveje meso, je bila nepregledna vrsta čakalcev. — Tudi v mesnici pri Sv. Jakobu. so se ljudje na vse zgodaj postavili v dolge vrste.“

„Vsi hudirji,“ zakolne Jozej, „zakaj se pa ti faloti tako lagajo in strašijo ljudi pred Avstrijo?“

„To ni težko zastopiti,“ odvrne Miha. „Požrl bi nas tudi še radi.“

Tem-le je pa še nekaj, Jozej:

Prehrana.

„Zopet imamo veliko krizo v prihrani. Ministrstvo prehrane izjavlja, da ni nikakih živil na razpolago in da naj se oblasti in zavodi več ne obračajo na to ministrstvo, razglašajo se ustavitve celega izvoza. (Ker sami nimajo več kaj vesti, veš, Jozej!)“

„Ti, Miha, ravno pred kratkem je pisal velikovski „Korošec“, da so zaplenili v Mariboru moko, špeh, svinjsko meso in klobase, namenjene v Avstrijo, in norčavo pristavil — deželo lačenbergerjev. Ja, ti hudir, zdaj pa zastopim, zakaj je to zaplenjenje! Želodec jim kruli in vpije.“

„Beriva dalje,“ pravi Miha: „Prišlo je to, kar smo vedno prorokovali, česar smo se vedno bali in ravno za velikonočne praznike trka na vrata. Krasno velikonočno darilo! Ni nič čudnega, da je tako! Gotovi gospodje pravijo, da še ni preveč slabo (no, Jozej, ni že dovolj, ko pravi minister prehrane sam, da nima nobenih živil?). Proglasili so svobodno trgovino, torej **trguje** lahko vsak po svobodni svoji volji in poštenosti, oziroma **nepoštenosti**. Moke nam manjka, manjka nam mesa, masti, jajc (Jozej, ne lepo jamrajo, kaj?), imamo pa fige, rožiče, limone, oranže in datelje. Vozili so prehrano za nas Slovence iz Banata, Bačke in Srijema cele mesece in za Velikonoč je ni! Kam pa je potem zginila, to je uganka (Rätsel, opomba), ki je pri nas še dosedaj nihče ni mogel niti hotel rešiti. Vlada je obljubila, da bode naredila pri prehrani red. In ta red je dnevno lepši; pred par tedni je stal kg bele moke 7 kron, danes že najmanj 14 in čez par dni pridemo na 20 in tako naprej! Imamo urad proti verižnikom; vsak dan čitamo, da so danes tega in tega kaznovali. A kaj to! . . . Celo pol-drugo leto že delajo, facit vsega dela pa je, da draginja raste in živila gredo preko in iz Slovenije. Domačini pa se bodejo v par dneh po ljubljanskih ulicah pretepali ja — **košček kruha!** In to v državi, ki jo tvorijo 90 % agrarci? Kedaj bode tega konec? Bojim se, da ne prej, dokler res ne pride do pouličnih pobojev in pretefov.“

„No, Jozej, kaj praviš k temu?“ bara Miha.

„Ti, te ceitinje moraš mi seboj dati. Saj so jugoslovanske, ničesar se mi ne sme zgoditi. Jaz bom tem falotom poribal nos, le počakajte!“ vzklikne Jozej.

„To le še, vidiš,“ pravi Miha: „Dobro si zapomnite vladni velikaši: ljudstvo ne bo dolgo več prosilo milosti, ker je v pravici. Ni toliko bajonetov v Jugoslaviji, da bi lahko zatrli obupne, sestradane množice, ki bodo stopile na cesto s klicem:

kruha nam dajte!“

Jozej: „No, to ja že iz zadnje luknje piskajo. Taki bahaci! Široka usta, krepka grla, dajajo se Bog ve kako močno in veliko. Na zunaj huj, znotraj pa fui! Ti, Miha, to bo še fleten den, ko bom jim te ceitinje dal pod nos, to bodo podolgasti gsilhti in dolgi nosovi! Zdaj pa srečno!“

„Bog daj!“ na to Miha. „Pozdravi mojo familio in vse znanee in moji ženi povej, da pridem kmalu domov. Reči ji, naj se ne jeza in naj ni žalostna.“

Iz zasedenega okrožja.

Puistic. (Ljubeznjivi „brati“.)

Dne 25. marca je hotel „hausstock“ (trap) iz farovža svojega brata, ki služi pri p. d. Brennerju (Schönweg), obiskati. Na demarkacijski črti ga je pa žandar ujel, ga pretepel in peljal zopet nazaj na Puistic, kjer ga je zopet pretepel,

tako da je še danes bolan. Mežnar, ki je to videl, je rekel Slovanom: „Vi ja niste več človeki, ne več vojaki, svinje ste!“ Peljali so ga zato na Velikovec v zapor.

Tinje.

Pod pretvezo gospodarske združitve hočejo nas Jugoslovani za se pridobiti. Raznotera društva že imamo. Ali vselej so isti, 8—12, ki se mislijo Bog ve kaj naučiti. Drugi vsi pa so zvesti domovini. Ni treba se nam bati prihodnosti, dokler delajo v „Narodnem svetu“ potepuhi in ljudi, katerih sin v Celovcu s pomočjo nemške štipendije študira. — Blaga naša pošta! Znana je, ker tako hitro odpošlje nemške karte in pisma v — „papirkorb“. Ko pridejo pa pakelci z živili iz Nemške Avstrije, gre bolj počasno. Ležijo in ležijo, dokler ne prideš sam in zahtevaš, da ti dajo paket. Služba je postranska reč, največ je špijoniranje in agitiranje.

Žrelc.

Kuharca fajmoštra Arnejca je rekla, zdaj še ne kupi svinj. Fajmošter so menili, zdaj moramo še počakati, dokler vemo, kako bo ljudsko glasovanje. — Zelo zanimivo!

Velikovec. (Razno.)

Zamán čakamo na obljubljen cukrer. Večkrat se je že reklo, da je cukrer v Sinčivesi, le sem ga ne morejo pripeljati. Zdaj so šli ljudi sami in se prepričali, da ni sluha ne duha od cukra. — Pri zadnji izdaji moke so dobile to le žene čisto gotovih Slovanov. („Korošec“ pa laja, da imajo v njegovi blaženi deželi vsi **enake** pravice, celo Nemci.) — Dr. Kerschbaumer je največ časa pijan, potem govori le nemško. Ali se mu zbuja vest, da tako popiva? — Fajmošter iz Šmihela dajo že svoje pohištvo odpeljati. Kam ni znano.

(Še vselej 1:4!)

Celo časopisje anektiranega ozemlja Srbije (tako se uradno imenujejo hrvaške in slovenske pokrajine), vpije proti valutni (denarni) politiki, ki se dela v Belgradu. Samo „Draupost“ ve poročati, da se še nobenemu pri izmenjavi ni škoda godila in da ta zamenjava še ni gotova. Je „Drauposti“ sklep slovensko-klerikalne stranke tako neznan, da je videti razmerje 1:4 že gotovo? Delavci in vinarji v Mariboru in okolici so priredili 14. marca t. l. ravno proti tej „demagogiji“ (zapeljevanje ljudstva) klerikalcev velikansko protestno izjavo. „Drauposti“ je pa bolj važno, zmerjati čez Avstrijo, kakor se pečati s hudimi naredbami, s katerimi se izžeme ljudstvu zadnji belič.

Vrba.

V krajih Skofiče — Logaves je prebivalstvo hudo razkačeno, ker manjka bolj in bolj denar. Dohodki so majhni, cene za potrebne stvari pa le tako poskakajo. Zdaj je prišel cukrer, ki košta brez karte — 52 K. Povsoda se govori, da bo stal 1 kg špeha na 40 dinarje.

Rüggén.

Nek posestnik iz velikovske okolice je bil pred kratkem ra Spodnjo-Stajerskem in pripoveduje, da je dragota strašna, beda pa še večja. 1 kg cukra košta 56—60 K in ga še dobiti ni. (Na Koroškem hočejo Jugoslovani pa prebivalstvo dobiti na lim in dajajo cukrer še po 21 K!) Ržene moke zdaj sploh ni. Za kruh pomešajo tursko moko z ječmenom, 1 kg 9 K in skoro ni za jesti. Soli in drugih potrebnih reči tudi ni, manjka leder, loden, platneno blago. Kmeti pravijo tam, da pod tako gospodarijo Ljubljane in Belgrada, dalje z oddajo denarja ne bodo mogli 2 leti obstati. „Zjasnite dobro Korošce, da ne glasujejo za Srbijo, rešiti se še morejo, srečni so!“

Blato [Moos]. (Sleparija pri denarju.)

Prejšni župan tega kraja je prodal en par volov in dobil denar v tisočakah. Tri je hotel tako za potrebo pri davčnem uradu zamenjati. Uradnik pa je rekel, da je denar neveljaven in hotel ga posestniku odvzeti. Ta pa je menil: „Če je neveljaven, Vam tudi za ničesar ni!“ vzal denar in odšel. Nek Jugoslovan mu je denar zamenil in glej ga, zdaj je bil prav!

Djekše.

Fajmošter in nadučitelj hodita zvečer podpise pobirat. Nek večer prideta tudi k posestniku Herko in zahtevala od njega v temni veži podpis. Ko je pa rekel, da mora vendar prej brati, kaj podpiše, k temu pa luč potrebuje, sta junaka ušla brez podpisa. Kakšna lumparija je to spet.